

Súd: Okresný súd Prešov
Spisová značka: 13C/69/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8113207167
Dátum vydania rozhodnutia: 20. 11. 2013
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Miloš Kolek
ECLI: ECLI:SK:OSPO:2013:8113207167.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Prešov, samosudcom Mgr. Milošom Kolekom, v právnej veci žalobcu: F. Y., W.. XX. XX. XXXX, F. T., Y. X, zastúpený JUDr. Alojzom Naništom, advokátom, Prešov, Sládkovičova 8, proti žalovanému: Rapid life životná poisťovňa, a.s., IČO: 31 690 904, Košice, Garbiarska 2, zastúpený JUDr. Gabrielom Gulbišom, advokátom, Košice, Boženy Němcovej 22, o zrušenie rozhodcovského rozsudku, takto

rozhodol:

zrušuje rozhodcovský rozsudok Arbitrážneho súdu Košice so sídlom Košice, Alžbetina 41 zo dňa 19. 01. 2012, sp. zn. 2 C 388/2012,

žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi sumu 10,- Eur titulom finančného zadosťučinenia, do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku,

v prevyšujúcej časti žalobu v časti o zaplatenie finančného zadosťučinenia zamietá,

odkladá vykonateľnosť rozhodcovského rozsudku Arbitrážneho súdu Košice, so sídlom Košice, Alžbetina 41, zo dňa 19. 01. 2012, sp. zn. 2 C 388/2012 do právoplatnosti rozhodnutia rozsudku vo veci vedenej na Okresnom súde Prešov, pod sp. zn. 13 C 69/2013,

o trovách konania rozhodne súd do 30 dní od právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej.

odôvodnenie:

Žalobou doručenou súdu dňa 13. 03. 2013 domáhal sa žalobca, aby súd zrušil rozhodcovský rozsudok Arbitrážneho súdu Košice, zo dňa 19. 01. 2012, sp. zn. 2 C 388/2012, zaviazal žalovaného zaplatiť žalobcovi sumu 300,- Eur titulom finančného zadosťučinenia a trovy konania. Zároveň požiadal o odklad vykonateľnosti rozhodcovského rozsudku Arbitrážneho súdu Košice. V žalobe uviedol, že žalobca so žalovanou uzatvorili dňa 14. 11. 2007 poistnú zmluvu, na základe ktorej sa žalobca dal poistiť na sumu 80.000,- Sk pre prípad kritických chorôb. Dňa 16. 02. 2009 požiadal žalobca žalovanú o zrušenie poistnej zmluvy. Súčasťou poistnej zmluvy sú všeobecné poistné podmienky, kde v osobitných zmluvných dojednaniach pod bodom 2 je uvedená rozhodcovská doložka. Žalovaná ako žalobkyňa navrhla, aby Arbitrážny súd Košice rozhodol o pohľadávke žalovanej voči žalobcovi, ktorá mala vzniknúť z poistenia uzatvoreného dňa 14. 11. 2007. Arbitrážny súd Košice rozhodcovským rozsudkom z 19. 01. 2012 uložil žalobcovi, aby do 5 dní zaplatil žalovanej sumu 82,32 Eur a trovy rozhodcovského konania. Z odôvodnenia rozhodcovského rozsudku vyplýva, že právomoc Arbitrážneho súdu Košice je dohodnutá v časti XV. všeobecných poistných podmienok. Žalobca popiera platnosť rozhodcovskej doložky z dôvodu, že je v rozpore s ustanoveniami § 52 a nasledujúcich. Je to porušenie ustanovenia § 53 ods. 4 písmeno r) Občianskeho zákonníka. Poukázal na § 3 ods. 3 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa a § 3

ods. 5 tretia veta zákona č. 250/2007 Z.z., podľa ktorej má právo na primerané finančné zadostučinenie osoba, ktorá na súde úspešne uplatní porušenie práv alebo povinností ustanovenej týmto zákonom.

Žalovaný so žalobou nesúhlasil.

Súd vykonal dokazovanie výsluchom žalobcu, spisom Arbitrážneho súdu Košice 2 C 388/2010 a to návrhom na začatie konania, poisťnou zmluvou, rozhodcovským rozsudkom, doručenkou a zistil tento skutkový stav:

Žalobca uzavrel so žalovaným poisťnú zmluvu. Vo všeobecných poisťných podmienkach v časti XV. je obsiahnuté dojednanie o rozhodcovskom konaní. Obsahom je dohoda poisťovne a poisťníka o tom, že všetky vzájomné spory a sporné nároky z poistenia sa rozhodnú v rozhodcovskom konaní pred rozhodcovským súdom. V závere všeobecných podmienok je ako osobitné zmluvné dojednanie číslo 01/2007 znovu dojednaná rozhodcovská doložka vo forme samostatnej tabuľky, s uvedením textu : „poisťník a poisťovňa týmto vyjadrujú obaja spoločne a každý zároveň svojím podpisom samostatne svoju vôľu v prípade vzniku akéhokoľvek sporu medzi zmluvnými stranami, že sa namiesto súdneho konania z dôvodu účelnosti praktickosti a rýchlosti podrobia rozhodcovskému konaniu v zmysle časti XV. všeobecných poisťných podmienok. Toto ustanovenie chápu zmluvné strany ako rozhodcovskú doložku.“

Na návrh žalovaného Arbitrážny súd Košice začal konanie vo veci nároku žalovaného, pričom o tomto nároku rozhodol rozhodcovským rozsudkom zo dňa 19. 01. 2012 pod sp. zn. 2 C 388/2012. Rozhodnutie bolo žalobcovi doručené 6. 3. 2013.

Podľa § 52 Občianskeho zákonníka:

(1) Spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom.

(2) Ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné.

(3) Dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti.

(4) Spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

Podľa § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka: Spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len "neprijateľná podmienka"). To neplatí, ak ide o predmet plnenia, cenu plnenia alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané.

Podľa § 53 ods. 4 písm. r Občianskeho zákonníka: Za neprijateľné podmienky uvedené v spotrebiteľskej zmluve sa považujú najmä ustanovenia, ktoré vyžadujú v rámci dojednanej rozhodcovskej doložky od spotrebiteľa, aby spory s dodávateľom riešil výlučne v rozhodcovskom konaní.

Podľa § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

Podľa § 40 ods. 1, písm. c zákona 244/2002 Z.z. o rozhodcovskom konaní: Účastník rozhodcovského konania sa môže žalobou podanou na príslušnom súde domáhať zrušenia tuzemského rozhodcovského rozsudku, len ak jeden z účastníkov rozhodcovského konania popiera platnosť rozhodcovskej zmluvy.

Podľa § 40 ods. 2 Zákona o rozhodcovskom konaní: Ak podá účastník rozhodcovského konania žalobu na príslušnom súde, napadnutý rozhodcovský rozsudok zostáva právoplatný. Súd, ktorý rozhoduje o žalobe, môže na návrh účastníka konania vykonať rozhodcovského rozsudku odložiť.

Podľa § 41 ods. 1 Zákona o rozhodcovskom konaní: Žalobu o zrušenie rozhodcovského rozsudku možno podať v lehote 30 dní odo dňa doručenia rozhodcovského rozsudku účastníkovi rozhodcovského konania, ktorý podáva žalobu o zrušenie rozhodcovského rozsudku. Ak účastník rozhodcovského konania požiadal o opravu rozhodcovského rozsudku podľa § 36, lehota začína plynúť od doručenia rozhodnutia o oprave rozhodcovského rozsudku.

Podľa § 43 ods. 1 zákona o rozhodcovskom konaní: Ak súd zruší rozhodcovský rozsudok z dôvodov podľa § 40 písm. a) a c), pokračuje v konaní vo veci v rozsahu uvedenom v žalobe alebo v rozsahu uvedenom vo vzájomnej žalobe.

Podľa § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007Z.z. o ochrane spotrebiteľa: Proti porušeniu práv a povinností ustanovených zákonom s cieľom ochrany spotrebiteľa môže sa spotrebiteľ proti porušiteľovi na súde domáhať ochrany svojho práva. Združenie sa môže na súde proti porušiteľovi domáhať, aby sa porušiteľ zdržal protiprávneho konania a aby odstránil protiprávny stav, a to aj vtedy, ak takéto konanie porušiteľa poškodzuje záujmy spotrebiteľov, ktoré nie sú len jednoduchým súhrnom záujmov jednotlivých spotrebiteľov poškodených porušením spotrebiteľských práv, ale ide o konanie porušiteľa uplatňované voči všetkým spotrebiteľom (ďalej len "kolektívne záujmy spotrebiteľov"). Spotrebiteľ, ktorý na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi, má právo na primerané finančné zadosťučinenie od toho, kto za porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi zodpovedá.

V danom prípade bolo preukázané, že medzi účastníkmi konania bola uzatvorená poisťovná zmluva. Táto zmluva je spotrebiteľskou zmluvou, pretože žalovaný konal v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti a žalobca nekonal v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti. Vo všeobecných poisťovacích podmienkach v tejto poisťovnej zmluve v článku XV. je dojednanie o rozhodcovskej doložke. Na konci zmluvných podmienok ako osobitné zmluvné dojednanie číslo 01/2007 k tejto poisťovnej zmluve, je dojednaná taktiež rozhodcovská doložka odkazujúca na článok XV. všeobecných poisťovacích podmienok. Na základe uvedenej rozhodcovskej doložky bol dňa 19. 01. 2012 pod sp. zn. 2 C 388/2012 vydaný rozhodcovský rozsudok Arbitrážneho súdu Košice, Alžbetina 41, Košice.

Žalovaný tvrdí, že sa jednalo o individuálne dojednanú rozhodcovskú doložku, (a teda nemôže byť hodnotená ako neprijateľná zmluvná podmienka - § 53 ods. 1 posledná veta OZ).

Rozhodcovská doložka dojednaná v poisťovnej zmluve medzi účastníkmi konania je neprijateľnou zmluvnou podmienkou podľa § 53 ods. 4 písm. r) Občianskeho zákonníka. Táto doložka vyžaduje od spotrebiteľa, aby spory s dodávateľom riešil výlučne v rozhodcovskom konaní. Zároveň je možné konštatovať, že rozhodcovská doložka nebola dojednaná individuálne, ale už podpisom poisťovnej zmluvy, a teda je neplatná. Už podpisom zmluvy došlo k dohode o rozhodcovskej doložke, ktorá je obsiahnutá v článku XV. všeobecných poisťovacích podmienok. Podpis osobitného zmluvného dojednania č. 01/2007, ktorý sa taktiež týka dojednania rozhodcovskej doložky, nie je pre posúdenie veci podstatný, pretože rozhodcovská doložka už dojednaná bola (aj keby osobitné dojednanie podpísané nebolo, účastníkov by zaväzoval bod XV. všeobecných poisťovacích podmienok).

Preto súd zrušil rozhodcovský rozsudok Arbitrážneho súdu Košice, ktorý bol vydaný na základe tejto rozhodcovskej doložky v súlade s § 40 ods. 1, písm. c zákona 244/2002 Z.z. o rozhodcovskom konaní.

Rozhodcovský rozsudok bol žalobkyni doručený 6.3.2013, žaloba bola podaná 13.3.2013, teda v 30 dňovej lehote ustanovenej v § 41 ods. 1 zákona o rozhodcovskom konaní.

Na žiadosť žalobcu súd podľa § 40 ods. 2, posledná veta zákona o rozhodcovskom konaní odložil vykonať tohto rozhodcovského rozsudku. Účinky odkladu vykonateľnosti trvajú do právoplatnosti rozhodnutia v tejto veci.

V konaní bolo preukázané, že žalobca úspešne uplatnil na súde porušenie práv alebo povinnosti stanovenej zákonom 250/2007 Z.z. - uplatnil právo na ochranu pred neprijateľnou zmluvnou podmienkou. Žalobca má podľa § 3 ods. 5 citovaného zákona žalobca právo aj na finančné zadosťučinenie proti žalovanému, ktorý za toto porušenie práv žalobcu zodpovedá. Žalovaný formuloval obsah spotrebiteľskej zmluvy, ktorej obsahom bola aj neprijateľná zmluvná podmienka - rozhodcovská doložka. Súd má za to, že zadosťučinenie žalobcu spočíva predovšetkým v tom, že rozhodcovský rozsudok bol zrušený, a preto titulom finančného zadosťučinenia priznal žalobcovi len sumu 10,- Eur, ktorú považuje za primeranú. V prevyšujúcej časti návrh na finančné zadosťučinenie zamietol.

Námietku nedostatku právomoci Okresného súdu Prešov súd považuje za nedôvodnú. Keďže rozhodcovská doložka je neprijateľnou zmluvnou podmienkou, nemôže ňou žalovaný odôvodniť prednostné právo rozhodcovského súdu riešiť spory vyplývajúce z poisťnej zmluvy medzi účastníkmi konania. Právo žalobkyne podať žalobu na príslušný súd vyplýva z § 40 ods. 1 zákona o rozhodcovskom konaní. Účelom ustanovenia § 40 a nasl. zákona o rozhodcovskom konaní je umožniť súdny prieskum rozhodcovských rozsudkov. Bolo by v rozpore s účeloch týchto ustanovení, aby súd tento prieskum nemohol vykonať z dôvodu, že rozhodcovská zmluva vyžaduje od účastníka spory riešiť výlučne v rozhodcovskom konaní.

Na uvedených záveroch nemení nič ani to, že žalovaný predložil súdu rozhodnutia Krajského súdu v Banskej Bystrici s iným právnym názorom. Súdu je známa rozdielna judikatúra krajských súdov v obdobných veciach. Pokiaľ táto judikatúra nebude Najvyšším súdom SR zjednotená, súd ju nemôže ako argument akceptovať z dôvodu jej neustálenosti a rozpornosti. V takomto prípade prvostupňovému súdu neostáva nič iné, ako o veci rozhodnúť na základe vlastného hodnotenia skutkových a právnych okolností prípadu.

Dôvodom na iný postup nie je ani nález Ústavného súdu SR II ÚS 499/2012 a skutočnosť, že rozhodnutie Najvyššieho súdu SR 6 Cdo 1/2012 z 21. 03. 2012 (v ktorom NS SR vyslovil právny názor, že rozhodcovská doložka dojednaná v obdobnom prípade, ako je posudzovaný prípad, je neprijateľnou zmluvnou podmienkou) bolo nenapadnutá sťažnosťou a Ústavný súd túto sťažnosť prijal na ďalšie konanie. Ústavný súd SR bude toto rozhodnutie skúmať z hľadiska ústavnosti, nie z hľadiska správnosti právnych záverov. Súd navyše dodáva, že k záveru o neprijateľnosti rozhodcovskej doložky dospel na základe vlastného hodnotenia okolností prípadu.

O trovách konania bude rozhodnuté až po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia cestou tunajšieho súdu na Krajský súd v Prešove.

Podľa § 205 ods. 1 O.s.p. v odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3 O.s.p.) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha.

Podľa § 205 ods. 2 O.s.p. odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že

- a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1 O.s.p.,
- b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a O.s.p.),
- f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 251 ods. 1 O.s.p., ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona.